

Afiliant

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania

00-838 Warszawa, ul. Prosta 30, tel. +48 796 293 878

edukacja@solidarnosc.org.pl

ksoiw@oswiata-solidarnosc.pl

www.oswiata-solidarnosc.pl

Warszawa, 6 listopada 2025 r.

Stanowisko nr 14/2025 Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" ws. rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1857 z dnia 17 października 2025 r.)

Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wyraża **zdecydowany sprzeciw** wobec rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, stanowiącego w istocie próbę **gruntownej przebudowy systemu edukacji** bez zapewnienia niezbędnych analiz, konsultacji społecznych i przygotowania wdrożeniowego.

Projekt wprowadza zmiany o charakterze systemowym – zarówno w filozofii podstawy programowej (odejście od treści nauczania na rzecz tzw. „efektów uczenia się”), jak i w zakresie ramowych planów nauczania, egzaminów, oceniania, nadzoru pedagogicznego oraz gromadzenia danych oświatowych. Proponowane rozwiązania, choć przedstawiane jako „porządkujące”, w rzeczywistości **pogłębiają chaos legislacyjny**, prowadzą do **fragmentaryzacji prawa oświatowego i osłabienia spójności systemu edukacji**.

UZASADNIENIE:

Za szczególnie niebezpieczne Rada uznaje:

- oparcie projektowanych zmian na nieukończonym i budzącym liczne kontrowersje dokumencie „Profil absolwenta i absolwentki” opracowanym przez IBE-PIB,
- wprowadzenie do ustawy nieostrych, nieprawniczych pojęć takich jak „oczekiwane efekty uczenia się” i „doświadczenia edukacyjne”, co grozi niejednoznacznością interpretacyjną i częstymi nowelizacjami,
- **brak rzetelnej analizy kosztów wdrożenia** – w tym przygotowania nauczycieli, dostosowania podręczników i egzaminów oraz wyposażenia szkół,
- **zwiększenie obciążeń biurokratycznych** nauczycieli i dyrektorów szkół pod pozorem „elastyczności” podstawy programowej,
- **nadmierne uprawnienia ministra właściwego do spraw oświaty** w zakresie kształtowania podstaw programowych i ramowych planów nauczania, bez gwarancji szerokiej konsultacji społecznych,
- **zagrożenie marginalizacją wychowania fizycznego**, wynikające z usunięcia gwarancyjnego zapisu o wymiarze godzin WF z poziomu ustawy,
- **rozszerzenie gromadzenia i przetwarzania danych osobowych** w systemach SIO, SIOEO i SIOEZ bez zapewnienia właściwych zabezpieczeń technicznych i prawnych,
- **osłabienie nadzoru pedagogicznego** oraz ryzyko nadmiernej uznaniowości działań kuratorów oświaty,
- **zmiany w zasadach funkcjonowania Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty**, prowadzące do ograniczenia jej pluralizmu i transparentności.

Projekt zakłada wdrażanie reformy od roku 2026, mimo że kluczowe elementy – w tym nowa podstawa programowa – nie zostały ukończone. Tak szybkie tempo i brak całościowego planu wdrożenia grożą **dezorganizacją pracy szkół, dezorientacją uczniów i rodziców oraz pogorszeniem warunków pracy nauczycieli.**

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” zwraca również uwagę, że projekt **nie odnosi się do realnych problemów polskiej szkoły**: niskiego finansowania, braków kadrowych, przeciążenia nauczycieli obowiązkami pozadydaktycznymi, rosnących nierówności edukacyjnych i braku systemowego wsparcia psychologicznego.

Rada KSOiW NSZZ „Solidarność” **apeluje do Posłanek i Posłów Rzeczypospolitej Polskiej** o wstrzymanie prac nad projektem ustawy (druk nr 1857) i podjęcie działań zmierzających do przeprowadzenia **rzetelnej, szerokiej debaty publicznej** na temat kierunków rozwoju polskiego systemu edukacji. Proponowane zmiany – oderwane od praktyki szkolnej, oparte na nieukończonych dokumentach i pozbawione analizy skutków społecznych – mogą doprowadzić do **trwałego obniżenia jakości kształcenia, utraty kulturowej spójności szkoły oraz osłabienia roli nauczyciela** jako autonomicznego twórcy procesu dydaktycznego.

W imieniu środowiska nauczycielskiego, rodziców i wszystkich osób zatroskanych o przyszłość polskiej szkoły, Rada Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” apeluje o **zatrzymanie destrukcyjnych zmian** oraz o powrót do rzetelnej, merytorycznej dyskusji o edukacji opartej na wartościach, wiedzy i odpowiedzialności.

*Przewodniczący KSOiW
NSZZ „Solidarność”
dr Waldemar Jakubowski*